

ŠVIHOV V PROMĚNÁCH ČASU

Osobnost Půty Švihovského

Poprvé je Půta Švihovský jako pán na Švihově doložen v roce 1472. V roce 1477 byl Půta povolán do komorního soudu. Zastával i funkci hejtmána plzeňského kraje. Po smrti svého bratrance Viléma mladšího v roce 1479 se stal nejvyšším sudím království českého. Z pozice významného královského úředníka bojoval proti „jinověrcům“. Hlavními protivníky se mu stala českobratrská církev.

Své panství postupně rozšiřoval. V roce 1473 obdržel od panovníka právo „do čtyř zámků na svých panstvích znova vyzdvihnouti“. Jednalo se o hrady Švihov, Rabí, Prácheň a Pušperk. Nakonec se mu podařilo uskutečnit stavbu pouze prvních dvou jmenovaných. Na Švihově nechal rozšířit vodní příkopy a původní stavení „rozmetat“, aby na jeho místě mohl vzniknout nový hrad, který v sobě shromáždil moderní fortifikační stavbu, jednu z nejlepších své doby v kraji. Výrazným posílením se stalo vybudování vnějšího prstence opevnění, z něhož vystupoval značný počet bašt pro umístění dělostřelectva.

Mimo dobré hospodaření na svém panství proslul Půta Švihovský i jako udatný rytíř. Jeho vojenské schopnosti a udatnost ocenil i král, když Půta udatně bojoval v roce 1491 u Košic proti uherskému vojsku.

Půta patřil mezi vzdělané panstvo. Dosáhl na lipské univerzitě titulu bakaláře. Prosadil ve spolupráci s Jindřichem z Hradce změnu jazyka, kterým byly vedeny zápisy do desk zemských z latiny na češtinu. Patřil mezi obdivovatele moderní architektury a výrazně ji podporoval. Mimo jiné nechal vystavět nové hradní kaple na Švihově a na Rabí. Z ruin pozdvihl nový minoritský klášter v Horažďovicích. Nechal do nové podoby přestavět kostely v Nezamyslicích a Strašíně. Jako dobrý hospodář podporoval měšťanské stavy ve svých městech. Díky němu získali měšťané v Horažďovicích a Švihově mnohá privilegia. Prosadil povýšení Rabí na město.

K hospodářskému úspěchu Půtova počínání jistě přispěla králova přízeň. Ta byla ovšem vykoupěna mimo jiné i tím, že Půta patřil k celé řadě panovníkových věřitelů.

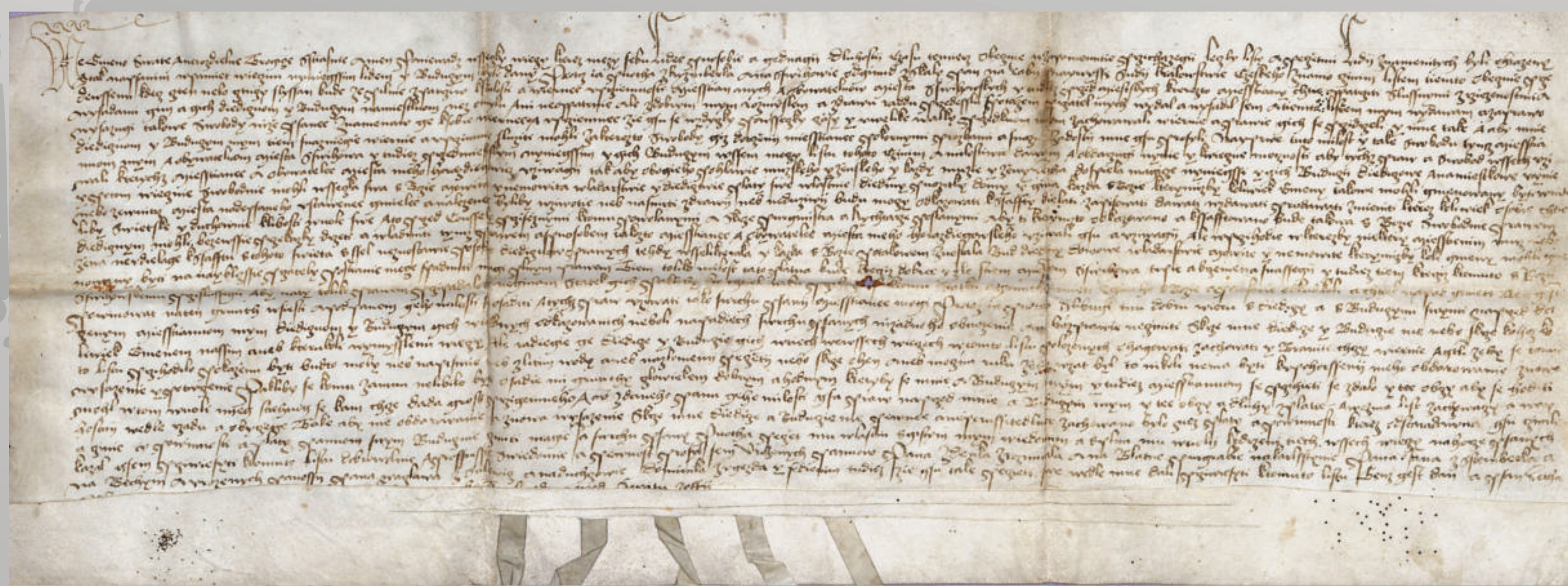
Nakonec se tato „investice“ ukázala jako dobrá a přivedla Švihovské z Rýzmběrka mezi elitu své doby. K jeho hanlivé pověsti od budoucích badatelů přispěla jeho podpora a účast při prosazení dekretu o tres-

Část náhrobku Půty Švihovského.

Část textu původní dílčí cedule Půty z Rýzmběrka o dělení panství Švihov mezi jeho syny z roku 1505 (přepis do Desk zemských z roku 1555, NA ČR, DZV 252).

Půta Švihovský z Rýzmběrka uděluje Švihovským stejná práva jako Horažďovickým – volně disponovat majetkem, odúmrť, vymezení platu (SOKA Klatovy, AM Švihov, L 1).

tání lidí zběhlých z dědin v roce 1487. Za manželku si Půta Švihovský vybral Bohunku z Mezeříče. Společně měli pět dětí: syny Břetislava, Jindřicha, Václava a Viléma, dcery Johanku a Kateřinu.

Rozsáhlé panství, které Půta díky svému umu vybudoval, řadilo potomky švihovského pána mezi výhodné životní partnery. Půta zemřel v červenci roku 1504. Sňatkovou politikou se tak v prvních letech 16. století získali Švihovští další významné statky jako věna nevěst. Břetislav se oženil s dcerou pánů ze Šelmberka. Vilém pojal za choť Annu z Gutštejna, dceru držitele Gutštejna a Nečtin. Jindřich se oženil s Voršilou, vévodkyní Münsterberskou. 33 Václav se oženil s Annou Bezdrůžickou z Kolowrat.

Václav se zabil kolem roku 1508. O způsobu jeho skonu nejsou bližší informace. Zůstal po něm sirotek Jan Půta. Ostatní Půtovi synové se nejprve starali o jeho podíl opatrovnickým způsobem. Následně si i s ním mezi sebe rozdělili původně rozsáhlý majetek. Ojehopřesnémdělení rozhodl Půtadílčícedulí v roce 1505. O Švihov se měli starat společně Jindřich a Jan Půta. K úplnému rozdělení majetku došlo v letech 1530 – 1534.

Nápis v hradní kapli, podle něhož datujeme dokončení stavby hradního jádra: „Půta z Rýzmběrka a ze Skály, pán na Rabí a Švihově, nejvyšší sudí království Českého, toto stavení postavil léta Páně 1489“